

[Kirsten Jacobsen]

tiseret meget for, men professor ved Økonomisk Institut på Århus Universitet, dr. Martin Paldam, er inde på noget lignende om de økonomiske forhold. Han antager, at det er mere relevant at sammenligne med de latinamerikanske gældskriser. Men Færøernes gældskrise formår dog at overgå de latinamerikanske efter professor Paldams mening, og det er jo netop Latinamerika, vi normalt siger er bananrepublikker.

I lande som Argentina, Mexico og Brasilien udgjorde udlandsgælden 60-70 pct. af bruttonationalproduktet. Færøernes udlandsgæld udgør 165 pct. af bruttonationalproduktet. Til sammenligning udgør Danmarks udlandsgæld 27,7 pct.

Det Rådgivende Udvalg vedrørende Færøerne understøtter dette synspunkt i sin rapport fra 1988, idet det skriver:

»Den gældsklemme, det færøske samfund er kommet i, er allerede af en størrelsesorden, som ikke kan genfindes i noget andet land, hvis man bortser fra visse lande i den tredje verden.«

Det var måske derfor, statsministeren i sin tale sagde, man skulle meget langt væk fra Danmark for at finde noget tilsvarende. Jamen den oplysning fik Statsministeriet af sit eget rådgivende udvalg i 1988.

Jeg vil gerne sætte nogle andre beregninger på, som måske gør det lettere at forstå. Den samlede færøske udlandsgæld pr. 1. januar 1993 er gjort op til 8 mia. kr., og det svarer til 175.000 kr. pr. person eller ca. 620.000 kr. pr. familie på Færøerne. Hertil kommer, at man altså får de årlige bloktilskud fra Danmark på ca. 1 mia. kr.

Om dette skriver samme professor Paldam, at beløbsstørrelsen måske ikke ser ret stor ud i kroner og øre, men netop fordi det er et lille land, så er den det. Man kan jo godt sige: Hvad er 8 milliarder mellem venner? Ja, det er en eskadrille jagerfly eller 100 km motorvej eller sådan. Men for færingerne er det pr. færøsk familie 620.000 kr., og det er et forbløffende tal.

Til sammenligning kan nævnes, at hvis den danske udlandsgæld var lige så stor som den færøske pr. indbygger, ville den være omkring 900 mia. kr. Vi synes, det er slemt nok, at den er ca. 240 mia. kr.

Ud over den kolossale udlandsgæld lider Færøerne jo også under en tyngende indlandsgæld, som jeg gjorde rede for i min begrundelse. Bl.a. er de færøske boliger jo belånt med næsten 6 mia. kr. Deraf er de 2,7 mia. kr. til sparekasserne, de 2 mia. kr. til bankerne, og 1 mia. kr. er til den offentlige huslånepand. De penge er jo, når man har nedskrevet værdien og ikke kan sælge dem, i hvert fald for halvdelens vedkommende allerede tabt, så dér er et yderligere tab på 3 mia. kr.

Alt i alt synes vi i Fremskridtspartiet, at Danmark ved sin efterladenhed har bidraget til, at krisen på Færøerne fik lov til at udvikle sig. Og Danmark har ikke, siden man fandt ud af det, gjort noget for at sikre sig, at man fik en samlet vurdering. Det er nemlig ikke rigtigt, når statsministeren siger, at der ikke findes statistisk materiale. Da Fremskridtspartiet skulle bruge statistisk materiale på Færøerne, var det muligt at få det næsten i kilometerhøjder. Så hvis man sætter sig ned, er det muligt, og med den statsadministration, statsministeren har til rådighed, må det være meget, meget lettere at få lavet et samlet billede af, hvad det er, der er galt på Færøerne, og finde en model for, hvordan vi gør noget ved det.

Jeg skal derfor på Fremskridtspartiets vegne slutte med følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Idet Folketinget konstaterer, at den nødvendige forudsætning for genopretning af den færøske økonomi er fuld indsigt i den økonomiske krises årsager, pålægger Folketinget regeringen at imødekomme de krav om undersøgelser i forbindelse med den økonomiske krise på Færøerne, som efter vedtagelse i det færøske Lagting fremsendes til regeringen.

Tinget går herefter over til næste sag på dagsordenen.«

(Dagsordensforslag nr. D 15).

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Dette forslag indgår i den videre forhandling.

Sonja Mikkelsen (S):

Med denne forespørgsel er der lagt op til, at vi skal drøfte den alvorlige situation på Færøerne og ikke mindst drøfte fremtidsudsigterne